

Muistio Vasemmistoliitto r.p.:n puolerahoituksen tarkastamisesta ajalta 1.1.–31.12.2024

Yleistä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on puoluelain (10/1969) 9 e §:n 1 momenttiin perustuen tehnyt puolerahoitusta koskevan tarkastuksen kaikkiin valtionavustusta saaviin puolueisiin ja eräisiin niiden piirijärjestöihin sekä kahteen muuhun rekisteröityyn puolueeseen, jotka eivät saa valtionavustusta.

Tarkastuskohdekohtaiset havainnot annetaan muistiona kullekin 61 tarkastuskohteelle sekä asianomaiselle puolueelle. Kaikista muistioista koostettava kertomus annetaan vuonna 2026 eduskunnalle.

Tarkastuksen ovat suorittaneet johtavat tilintarkastajat Johanna Kormu, Pontus Londen ja Minna Tyrväinen, ylitarkastajat Ines Gullichsen, Hanna Surakka, Malviina Vahtera ja Artur von Bonsdorff sekä tarkastaja Elina Nordström. Tarkastusta on valvonut valvontapäällikkö Jonna Carlson.

Tarkastuskohteille on ilmoitettu tarkastuksesta 13.3.2025. Puolue on toimittanut pyydetyn ennakkomateriaalin, ja tarkastus toteutettiin Helsingissä 21.8.2025. Tarkastukseen osallistuivat Vasemmistoliitto r.p.:stä talous- ja hallintopäällikkö Elias Laitinen.

Valtiontalouden tarkastusvirastolle toimitetut tilinpäätöstiedot

Puolueiden tuli toimittaa Valtiontalouden tarkastusvirastolle omat tilinpäätöstietonsa: tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastuskertomus, erittely vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta, yhteenveto ajantasaisista ilmoituksista sekä puoluetukea koskeva tilitys valtionavustuksen käytöstä. Lisäksi puolueiden tuli toimittaa tarkastusvirastolle puoluetukipäätöksissä mainittujen piirijärjestöjen ja naisjärjestön sekä lähiyhteisöjen tilinpäätöstiedot.

Vasemmistoliitto r.p. on toimittanut vuodelta 2024 puolueen ja puoluetukipäätöksessä tarkoitettujen yhdistysten tilinpäätöstiedot puolerahoitusvalvonnan järjestelmään.

Puoluetukea saavan puolueen ja avustuspäätöksessä tarkoitetun muun yhdistyksen tilintarkastajan on puoluelain 9 c §:n mukaan lausuttava tilintarkastuskertomuksessaan tilintarkastuslaissa säädetyn lisäksi 1) onko valtionavustuksen käytössä ja käyttöä koskevassa raportoinnissa noudatettu puoluelain säännöksiä ja avustuspäätöksen ehtoja; 2) onko noudatettu puoluelain säännöksiä tuesta ja tukea koskevista rajoituksista sekä vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamisesta.

Vasemmistoliitto r.p.:n tilintarkastuskertomukseen vuodelta 2024 sisältyy puoluelain 9 c §:n edellyttämä lausuma.

Tiedot on toimitettu puoluelain mukaisesti.

Puolerahoitusta koskevat ajantasaiset ilmoitukset ja tukirajoitusten noudattaminen

Puoluelain 8 c §:n mukaan puolueen, puolueyhdistyksen ja puolueen lähiyhteisön saaman tuen määräästä ja sen antajasta ilmoitetaan Valtiontalouden tarkastusvirastolle, jos yksittäisen tuen tai useista

samalta tukijalta saaduista suorituksista koostuvan tuen arvo on vähintään 1 500 euroa kalenterivuodessa (ajantasainen ilmoitus).

Vasemmistoliitto r.p. oli tehnyt ajantasaisia ilmoituksia vuodelta 2024 yhteensä 33 866,58 euron määrästä. Tarkastuksessa todettiin, että ajantasaisia ilmoituksia saaduista tuista oli tekemättä 10 000,00 euron määrästä. Puolue lisäsi puuttuneen ajantasaisen ilmoituksen järjestelmään tarkastuksen aikana.

Puoluelain mukaisen valtionavustuksen käyttöä ja siirtämistä koskevat menettelyt

Vasemmistoliitto r.p. on raportoinut tarkastusvirastolle toimittamassaan vuoden 2024 valtionavustustilityksessään puoluelain 9 §:n mukaisen valtionavustuksen eli puoluetuen käytöstä ja siirtämisestä.

Puolue on vuonna 2024 saanut puoluetukea yhteensä 1 901 130,00 euroa. Puolue on tilityksensä mukaan siirtänyt puoluetukea piirijärjestöille rahana 45 000,96 euroa, joka on 2,4 % puolueen saamasta puoluetuesta. Lisäksi puolue kustantaa puoluetuesta valtionavustuksen siirtämissopimuksen mukaisesti piirijärjestöjen toiminnanjohtajien palkat ja siihen liittyvät kulut sekä muita kuluja, joita seurataan kustannuspaikoilla. Kustannuspaikkaerittelyn mukaan näitä kuluja on yhteensä 353 406,44 euroa. Yhteensä piirijärjestöille on siis siirretty 398 437,40 euroa eli 21 % puolueen saamasta puoluetuesta.

Puolueella ei ole omaa rekisteröityä naisjärjestöä. Puolueen naistoimintaan tarkoitettu valtionavustus näkyy puolueen valtionavustustilityksissä naisjärjestöille siirrettynä valtionavustuksena, jota seurataan puolueen kirjanpidossa omana kustannuspaikkana. Kustannuspaikkaerittelyn mukaan puoluetukea on kohdistettu naistoimintaan 106 212,42 euroa, joka on 5,6 % puolueen saamasta puoluetuesta.

Lisäksi puolue on siirtänyt puoluetukea Kansan Uutiset Oy:lle 264 906,00 euroa, Kansan Tahto Oy:lle 9 000,00 euroa ja Tigern rf:lle 2 000 euroa.

Vasemmistoliitto r.p. on tehnyt vuoden 2024 puoluetuen siirtämisestä valtionavustuslain 7 §:n mukaisesti sopimukset piirijärjestöjensä ja kustannusyhtiöidensä sekä Tigern rf:n kanssa. Sopimukseen on kirjattu vanhentuneen lainsäädännön mukaisesti, että oikeusministeriö valvoo avustuksen käyttöä. Puoluelain 9 e §:n 1 momentin mukaan Valtiontalouden tarkastusvirasto valvoo 9 §:ssä tarkoitetun avustuksen käyttöä sekä tämän lain tukea, vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamista sekä näihin liittyvien asiakirjojen ja tietojen laatimista ja toimittamista koskevien säännösten noudattamista puolueen, puolueen lähiyhteisön, avustuspäätöksessä tarkoitetun yhdistyksen ja 9 §:ssä tarkoitetun muun yhteisön tai säätiön (valvottava) toiminnassa. Tässä tehtävässään virasto voi tarkastaa valvottavan tilinpitoa ja varojen käyttöä sekä tarvittaessa kehottaa valvottavaa täyttämään tästä laista johtuvat velvollisuutensa.

Pakotteiden huomioiminen valtionavustuksen käytössä

Valtionavustuspäätökseen on kirjattu vuodesta 2023 alkaen, että valtionavustusta saavan tahon tulee varmistua, että mitään varoja tai taloudellisia resursseja ei mene suoraan eikä välillisesti pakoteluettelossa lueteltujen tahojen saataville tai hyödynnettäväksi. Tarkastusvirasto tiedusteli kaikilta puolueilta selvitystä siitä, miten ne ovat varmistuneet puoluetukeen lisättyjen ehtojen noudattamisesta.

Vasemmistoliitto r.p. ilmoitti tarkastuksen aikana, että se on laatinut hankintakriteerit, jonka osana on sitouduttu Venäjän vastaisten pakotteiden noudattamiseen ja ohjeistettu mm. lisäämään pakotteiden noudattamista koskeva edellytys hankintasopimuksiin.

Tarkastusvirasto selvitti talouspakotteiden noudattamista tekemällä pistotarkastuksia puolueiden kirjanpitoaineistoon. Tarkastuksessa perusteella ilmeni, että Vasemmistoliitto r.p. on varmistunut

valtionavustuspäätöksessä mainittujen talouspakotteiden noudattamisesta. Tarkastuksen perusteella ei ilmennyt, että piiriyhdistys olisi tehnyt hankintoja pakotelistatuilta tahoilta.

Tarkastusvirasto muistuttaa, että vastuu sopimuskumppaneita, alihankkijoita, siirron saajia, yhteistyökumppaneita ja edunsaajia koskevien pakotteiden selvittämisestä ja oikeellisuudesta on valtionavustuksen saajalla. Toimittajan vakuutus ja valtionavustuksissa siirron saajan vakuutus eivät poista hankinnoissa avustuksen saajan vastuuta, vaan avustuksen saajan on tarvittaessa pyydettävä lisäselvitystä asian varmistamiseksi. Valtionavustusta saavien tahojen on suositeltavaa arvioida niiden pakotteiden noudattamiseen liittyviä menettelyjä ja tarvittaessa tarkentaa toimenpiteitä, jotta niiden on mahdollista osoittaa luotettavasti noudattavansa valtionavustuspäätöksen (Valtioneuvoston päätös puoluelain 9 §:n mukaisen valtionavustuksen myöntämisestä puolueille) liitteen 2 avustusehtojen kohtaa 2.3.

Tarkastuksen perusteella ei tullut esiin muuta olennaista huomautettavaa.

Johanna Kormu

johtava tilintarkastaja

JAKELU

Vasemmistoliitto r.p.